

БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ BOLGÁR HÍREK 05 · 2019

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В УНГАРИЯ

WWW.BOLGAROK.HU

A MAGYARORSZÁGI BOLGÁROK KÉTNYELVŰ HAVILAPJA

24 Май - Денят на българската просвета и култура и на славянската писменост • Május 24. - A Bolgár Kultúra és a Szlavén Írásbeliség napja

В галерия В44 бе открита изложба в памет на Миклош Мажаров • Mazsaroff Miklós emlékiállítás nyílt a B44-ben

Чаба Немет бе отличен с наградата Pro Cultura Minoritatum Hungarie • Pro Cultura Minoritatum Hungarie díjjal tüntették ki Németh Csabát

ОТПРАЗНУВАХМЕ ДЕНЯ НА БЪЛГАРСКАТА КУЛТУРА

На 26 май чествахме един от най-ярките и най-истински празници на България – Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост. Както повелява традицията, празненството се проведе в българския православен храм „Св. Св. Кирил и Методий“.

Тържеството започна с благослов на архимандрит Атанасий. След това Габриела Хаджикостова преведе приветствието на заместник министър-председателя на Република България – госпожа Мариана Николова, след което реч произнесе извънредният и пълномощен посланик на Република България в Унгария, госпожа Уляна Богданска. ♦ В програмата бяха включени учениците от Българското училище за роген език, възпитаниците на Българската гъвезична малцинствена градина, както и учениците от училището „Кирил и Методий“ в Залавар и от училището в Шармеллек, които по традиция от години участват в тържеството. ♦ Данчо Мусев, в ролята си на председател на БРС поздравя всички педагози и им благодари за всеотдайния труд. Както и на всички български творци в Унгария. ♦ От тази учебна година в училището в Шармеллек група ученици са изяви- вили желание да учат български. И изненадващо беше, какво са постигнали. Емилия Цветкова е сторила чудо в рамките на една учебна година. И децата и тя заслужават уважение за огромния труд. А това доказва, че интересът към българския език и ценостите, които съхранява българската общност нарастват. ♦ В рамките на фолклорната програма на сцената излязоха танцовите състави „Росица“, „Янтра“ и „Марте-

ница“, фолклорен състав „Зорница“, като тази година за пръв път пред публиката се представи и танцовият състав от Карцаг „Биляна“. ♦ По традиция на този ден дебютират и най-малките танцьори от Росица. Те не са само деца, на които се радват само техните родители и близки, а те тропат хаотично наляво-наясно с крачета. Вълнуващо е да ги гледаш, как от много малки познават вече законите на сцената, знаят какво е дисциплина, съзнание. Колко прекрасно танцуват, като истински малки професионалисти. ♦ И всичко това се дължи на ръководителката на състава Анна Салаи. ♦ Празненството завърши с танцова къща с участието на Оркестър „Право“ и на българските гости – певческо-перкусионна школа „Сеньо Артист“ – от Благоевград. ♦ Денят на българската просвета и култура и на славянската писменост е един от най-големите празници, не само в България. Той е и най-почитания празник от нас, българите в Унгария. Тази година на празника, добил размерите на фестивал с блестяща организация, присъстваха повече от хиляда души, стекли се тук от цялата страна. Но най-важното беше, че и сцената и гвора на църквата бяха изпълнени с деца. С много деца. Като знак на това, че имаме бъдеще! ♦

MEGÜNNEPELTÜK A BOLGÁR KULTÚRA NAPJÁT

Május 26-án emlékeztünk meg Bulgária egyik legfényesebb ünnepéről, a bolgár kultúra és a szláv írásbeliség napjáról. Az ünnepség a hagyományoknak megfelelően a Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templom kertjében került megrendezésre.

Az ünnep Atanaszij archimandrita áldásával vette kezdetét. A folytatásban Hadzsi-kosztova Gabriella tolmácsolta Mariana Nikolova, Bulgária miniszterelnök-helyettesének köszöntőjét, majd Uljana Bogdanszka, a Bolgár Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott magyarországi nagykövete mondott beszédet. ♦ A műsorban felléptek a Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola diákjai, a Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda növendékei, illetve a Sármelléki Általános Iskola és annak Zalavári Cirill-Metód Tagiskolája tanulói, akik hagyományosan minden évben részt vesznek az ünnepségen. ♦ A Bolgár Országos Önkormányzat nevében dr. Muszev Dancso elnök köszöntötte a pedagógusokat, valamint minden magyarországi bolgár művészt, s köszönte meg áldozatos munkájukat. ♦ Az ideitánévtől kezdve a sármelléki iskola diákjainak egy csoportja saját kívánságára bolgár nyelvoktatásban vesz részt. Az eredmény, amit elérték, mindnyájunkat meglepett. Emilija Cvetkova egy tanév alatt csodát művelt. A gyerekek és ő is tiszteletet érdemelnek óriási munkájukért. Sikerük bizonyítja, hogy a bolgár

nyelv és a bolgár közösség által képviselt értékék iránti érdeklődés egyre növekszik. ♦ A folklórműsor keretében színpadra állt a Roszica, a Jantra és a Martenica táncegyüttes, a Zornica Hagyományörző Csoport, továbbá idén első alkalommal lépett fel az ünnepségen a karcagi Biljana táncegyüttes. ♦ Hagyományosan ezen a napon debütálnak a Roszica legifjabb táncosai. Nem csupán gyerekek ők, akik csak szüleiknek és hozzátartozóiknak szereznek örömet, lábacskaikkal kaotikusan kalimpálva a színpadon jobbra-balra. Öröm nézni, hogy már ilyen kicsi korukban ismerik a színpad törvényeit, tudják, mi a fegyelem, a tudatosság. S milyen gyönyörűen táncolnak, valóságos kis profik. ♦ S mindez a táncegyüttes vezetője, Szalay Anna érdeme. ♦ Az ünnepség táncházzal zárult a Pravo Zenekar és bulgáriai vendégeink, a *Szenjo Artiszt* Ének- és Űtőhangszeres Iskola művészei részvételével. ♦ A bolgár kultúra és a szláv írásbeliség ünnepe nem csupán Bulgáriában egyike a legfontosabb ünnepeknek. Nekünk, magyarországi bolgároknak is ez a legnagyobb tiszteletnek örvendő ünnepünk. Az idei ünnepségen, mely a ragyogó szervezésnek köszönhetően már-már fesztiválméreteket öltött, több mint ezren vettek részt, az ország minden tájáról. De a legfontosabb, hogy mind a színpad, mind a templomudvar tele volt gyermekekkel. Rengeteg gyermekkel. Jelöljük annak, hogy van jövőnk! ♦

ДЕНЯТ НА БЪЛГАРСКАТА КУЛТУРА И НА СЛАВЯНСКАТА ПИСМЕНОСТ В ЗАЛАВАР

Пътуването до Залавар на всеки 24 май и честването на паметта на Светите братя Кирил и Методий заедно с местната общност е едно от най-вълнуващите преживявания за учениците и учителите на Българското училище за роден език!

Малкото село Залавар в Унгария е не по-малко достойно за поклонение от Рим и Мукулчице. То е едно от по-малко известните места-светини, свързани с дейността на Светите братя Кирил и Методий. Мястото е свързано с Моравската

мисия на Светите братя, които отседват тук при славянския княз Коцел, както и с пребиваването на Методий като папски легат и архиепископ на Панония и Велика Моравия със сегалище в Мозабург (Залавар). През 866-867 г. Кирил и Методий пребивават около половин година в двора на местния княз Коцел. Самият княз усвоява от тях славянската писменост, заедно с още 50 ученици. След смъртта на Кирил в Рим, княз Коцел ходатайства при папата за назначаването на Методий за епископ. Тук неговите ученици продължават

дейността си дори и по време на гоненията, започнали след смъртта на Методий през 885 г. Местните хора приемат празника на българската писменост и култура за свой. Училището в Залавар носи името на св. св. Кирил и Методий. Всяка година, от 1985 г. насам, когато е издигнат паметникът на Светите братя, българи и унгарци идват тук на поклонение.

В присъствието на кметовете на Залавар г-жа Horváth Ildikó и Шармелек г-н Horváth Tibor, Симеон Варга, Габриела Хаджикостова и други официални лица от българска и унгарска страна, учениците изнесоха празнична програма в местната църква. За пръв път в концерта взеха участие децата от кръжока по български език към училището в Шармелек под ръководството на учителката Емилия Цветкова.

След това всички заедно посетихме историческия парк в Залавар и поднесохме цветя на паметника на Кирил и Методий. Химнът на Светите братя прозвуча два пъти – в изпълнение на български на унгарски език.

Празникът приключи с весели игри, които любезните домакините бяха подготвили за децата от трите училища. Учителите от трите училища обмениха впечатления и добри практики.

Два дни по-късно, на 26 май всички се срещнахме отново на празника на Българската култура и славянската писменост в Буганеща.

ИЗТОЧНИЦИ:
[HTTPS://WWW.EUROCHICAGO.COM/2017/06/KIRIL-I-METODIY-V-ZALAVAR/](https://www.eurochicago.com/2017/06/kiril-i-metodiy-v-zalavar/)

A BOLGÁR KULTÚRA ÉS A SZLÁV ÍRÁSBELISÉG NAPJA ZALAVÁRON

A május 24-i zalavári út és a szent testvérpár, Cirill és Metód emléke előtti tisztelgés a helyi közösséggel együtt mindig az év egyik legizgalmasabb eseménye a Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola diákjai és tanárai számára!

A kis magyar falu, Zalavár az egyik kevésbé ismert, Cirill és Metód tevékenységéhez kötődő emlékhely, s mint ilyen, nem kevésbé méltó a tiszteletünkre, mint Róma vagy Mikulčice.

A település a szent testvérpár moráviai missziójához kapcsolódik, akik Kocel szláv fejedelemnél vendégeskedtek itt, valamint Metód pápai legátusként és Pannónia és Nagy-Morávia püspökeként való működéséhez, melynek székhelye Mosaburg (Zalavár) volt.

866-867-ben Cirill és Metód mintegy fél évet töltöttek a helyi fejedelem, Kocel udvarában. Maga a fejedelem is tőlük tanulta meg a szláv írást, további 50 tanítvánnyal együtt. Cirill Rómában bekövetkezett halála után Kocel közbenjárta a pápánál Metód püspöki kinevezése érdekében. Itt tanítványai folytatták tevékenységét, még a Metód 885-ös halála után kezdődő üldözések idején is.

A helyi lakosok a bolgár írásbeliség és kultúra ünnepét sajátjuknak tekintik. Zalavár iskolája Cirill és Metód nevét viseli 1985 óta, amikor a szent testvérpár emlékműve megépült, azóta minden évben bolgárok és magyarok látogatnak el ide, hogy tiszteletüket tegyék.

Horváth Ildikó zalavári és Horváth Tibor sármelléki polgármester, Varga Szimeon, Hadzsikosztova Gabriella és más bolgár és magyar hivatalos személyek jelenlétében diákjaink és a zalavári iskola tanulói a helyi templomban ünnepi műsort adtak. A koncerten első alkalommal a sármelléki iskola bolgár szakkörét látogató gyerekek is részt vettek tanító-nőjük, Emilija Cvetkova vezetésével.

Ez követően közösen ellátogattunk a zalavári történelmi emlékparkba, és koszorúkat helyeztünk Cirill és Metód emlékművére. A szent testvérpár himnusza kétszer hangzott el – bolgár és magyar nyelven.

Az ünnep vidám játékokkal ért véget, melyeket szívélyes vendéglátóink szer-

veztek a zalavári és a budapesti iskola tanulóinak számára. Az iskolák tanárai tapasztalatot és jó gyakorlatokat cseréltek.

Két nappal később, május 26-án mindnyájan újra találkoztunk Budapesten a bolgár kultúra és a szláv írásbeliség ünnepén.

FORRÁSOK:
[HTTPS://WWW.EUROCHICAGO.COM/2017/06/KIRIL-I-METODIY-V-ZALAVAR/](https://www.eurochicago.com/2017/06/kiril-i-metodiy-v-zalavar/)

ДЕН НА БЪЛГАРСКАТА КУЛТУРА В ГР. ДЕБРЕЦЕН

На 12 май по инициатива на българското самоуправление в Дебрецен по случай деня на славянската писменост и българската култура в музикалния факултет на Дебреценския университет бе открита изложбата на Миролюба Гендова, живопис и Боряна Маевска, текстил в музикалния факултет на Дебреценския университет.

Имената на двете художнички са познати на любителите на изкуството в Дебрецен, техни творби бяха изложени миналата година на изложба на художниците от българската галерия В44 в Будапеща. Тази година гостите имаха възможност да се запознаят по-отблизо с българските творци, които живеят и творят в Будапеща. Стилът на двете дами е много различен, използват различни техники, но това което ги обединява е българският им корен, животът им който протича паралелно в две страни, а творбите им са отражение на две култури. Творците имат изложби както в Унгария, така и в България и с това допринасят за обогатяването на

двете национални култури и в по-широк смисъл изкуството им служи като културен мост между двете държави. Събитието е едно от най-значимите в културния афиш на самоуправлението.

Изложбата откри Симеон Варга-генутат и застъпник на българското малцинство в унгарския парламент, който приветства гостите и представи художниците и техните творби. Анелия Проданов, председател на българското самоуправление в Дебрецен, запозна гостите с делото на Солунските братя и със създаването и разпространението на славянската писменост. Специален гост бе На откриването на изложбата присъстваха представители на различни институции, българи от Дебрецен, Мишколц, Фелшождола и много гости.

След откриването на изложбата тържеството продължи с концерт на студенти от музикалния факултет, които изпълниха произведения от Ференц Лист. Мероприятието е съвместна проява на българското самоуправление в Дебрецен, на музикалния факултет на университета и на българското републиканско самоуправление. Изложбата е отворена за посещение всеки ден до 30 юни 2019 г.

ДЕННИЦА ПЕНЕВА

А БОЛГАР КУЛТУРА НАРНА ДЕБРЕЦЕНБЕН

Мájus 12-én, a szláv írásbeliség és bolgár kultúra napja alkalmából a Debreceni Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat kiállítást rendezett, amely Gendova Miroljuba festőművész és Maevszka Borjana textilművész alkotásait mutatta be a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karán.

A két művész neve nem ismeretlen a debreceni közönség számára, mivel műveiket tavaly kiállították a budapesti B44 Bolgár Galéria művészeinek debreceni kiállításán. Idén lehetőség volt személyesen is megismerkedni a két bolgár alkotóval, akik jelen voltak a tárlat megnyitóján. A két hölgy stílusa különbözik, más technikákat használnak, de közös vonásaik a bolgár gyökereik és párhuzamos életük a két országban, a műveik pedig a két ország kultúráját tükrözik. A két művész-nőnek nemcsak Magyarországon, hanem Bulgáriában is vannak kiállításai, ezzel hozzájárulnak a két nemzet kultúrájának gyarapításához és szélesebb értelemben a művészetük kulturális hídként szolgál a két ország között. Az esemény az egyik legjelentősebb a bolgár nemzetiségi önkormányzat kulturális életében.

A kiállítást Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló nyitotta meg, aki bemutatta a két bolgár művésznőt és munkásságukat. Prodanov Aneliya, a Debreceni Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat elnöke köszöntötte a vendégeket és beszédében bemutatta számukra Szent Cirill és Szent Metód munkásságát, a szláv írásbeliség létrehozását és terjesztését. A kiállítás megnyitóján részt vették különböző intézmények képviselői, valamint bolgárok Debrecenből, Miskolc-ról és Felsőzsolcáról.

A megnyitó után a Zeneművészeti Kar hallgatói Liszt Ferenc műveit adták elő zongorán. A kulturális esemény a Debreceni Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat, a Zeneművészeti Kar és a Bolgár Országos Önkormányzat közös rendezvénye. A kiállítás megtekinthető minden nap 2019. június 30-ig.

PENEVA DENNICA

НОВО НАЧАЛО

На 3 юни, в българското посолство в Будапеща Н.Пр. г-жа Уляна Богданска, извънреден и пълномощен посланик на Република България и г-н Димитър Танев, председател на Дружеството на българи в Унгария, подписаха официалния договор, според който Дружеството на българи в Унгария получава безвъзмездно право за ползване на църковния имот на улица „Вагохуг“ 15. за срок от 10 г. С това Дружеството на българи в Унгария ще има шанса и правото да подава конкурси за обновяването на сградата на църквата, което е и наша историческа отговорност.

ÚJ FEJEZET

Június 3-án, a magyarországi Bolgár Nagykövetségen ő.х. Ulyana Bogdanska, rendkívüli és meghatalmazott nagykövet és Tanev Dimiter, a Magyarországi Bolgárok Egyesülete elnöke ünnepélyes keretek között szerződésben rögzítették, hogy a Magyarországi Bolgárok Egyesülete 10 éves időtartamra megkapja a Vágóhíd utca 15. szám alatti templomi ingatlan használati jogát. Ezzel lehetőség nyílik arra, hogy az egyesület pályázzon a templom felújítására, ami történelmi kötelességünk és lehetőségünk!

В ГАЛЕРИЯ В44 БЕ ОТКРИТА ИЗЛОЖБА В ПАМЕТ НА МИКЛОШ МАЖАРОВ

В българската галерия В44 на 23 май 2019 г. бе открита изложба в памет на художника Миклош Мажаров. Изложбата с надслов „Морски брегове в България, Испания и Италия“, на която се представиха художници, носители на наградата на град Мишколц „Миклош Мажаров“, бе организирана от Българското републиканско самоуправление и Музея „Ото Херман“.

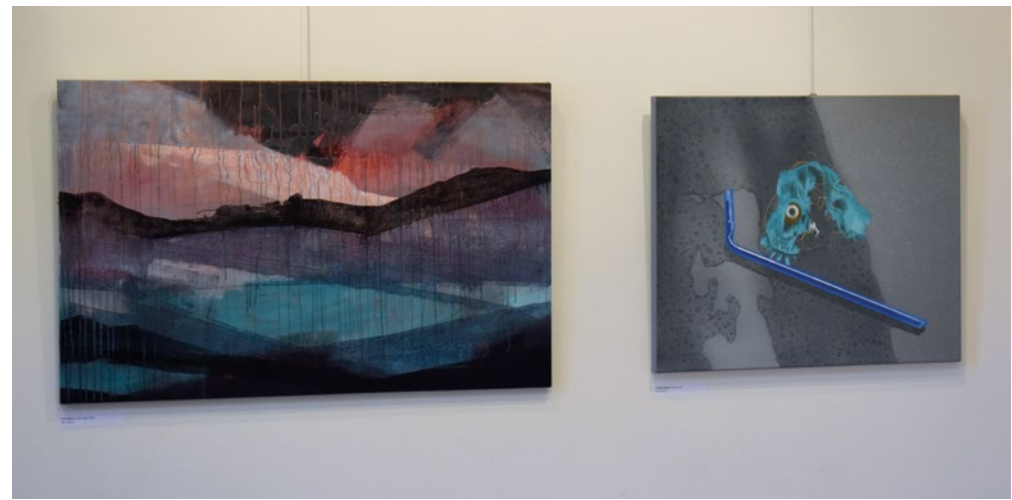
Изложбата бе открита от изкуствоведите Андраш Какоцки и Каталин Вамоши. Художниците, които се представиха със свои творби, са: Роберт Батко, Акош Банки, Ренато Чабау, Сабина Горе, Кинга Хорват, Петер Ленкеи Том, Роберт Лукач, Габор Миклош, Роберт Шютьо, Борбала Сани. Изложбата ще бъде открита за посещения в Галерия В44 до 25 август 2019 г.

Вдовицата на художника – г-р Мария Николаева основава наградата „Миклош Мажаров“ в подкрепа на начинаещи художници. Първият лауреат е Роберт Батко, родом от Мишколц, който получава наградата през 2009 г.

Миклош Мажаров е роден близо до град Мишколц – в Алшождола. Родителите му са български градинари, пре-

селили се в Унгария, които работели при бароните Ваи. През 1953 г. Миклош Мажаров отива в България на учебно пътуване и в крайна сметка прекарва там две години. През 1958 г. се връща в Мишколц с българската си съпруга.

Рисува много пейзажи и всъщност именно тези картини поставят основен акцент върху цялото му творчество. Занимава се много и с графика, намира изразни възможности предимно в гърворезбата и линогравюрите. Решаваща роля в стиломото му израстване изиграват учебните му пътувания в чужбина; главно в Италия е завладян от богатството на цветовете и форми на средиземноморския пейзаж, както и от специфичния ритъм на контрастите и преходите. И в това

няма нищо чудно: самият Мажаров е истински представител на средиземноморския тип, това е неговият свят. Този нов стил той демонстрира на изложбата си в Будапеща през 1971 г. Художествената критика в страната забелязва застаналия до този момент на заден план художник.

През 1981 г. получава наградата „Мункачи“, а през 1985 г. – наградата „Миклош Ижо“. Участва в множество национални изложби и в много общи изложби в чужбина: в ГДР, България, Съветския съюз, Полша, Чехословакия и Югославия.

MAZSAROFF MIKLÓS EMLÉKIÁLLÍTÁS NYÍLT A B44-BEN

A Bolgár Országos Önkormányzat és a Herman Ottó Múzeum szervezésében 2019. május 23-án megnyílt Mazsaroff Miklós festőművész Tengerpartok Bulgáriában, Spanyolországban és Itáliában című emlékkiállítás a B44 Bolgár Galériában. A tárlaton a miskolci Mazsaroff Miklós-díjas képzőművészek is bemutatkoztak.

A kiállítást Kákóczki András és Vámosi Katalin művészettörténészek nyitották meg. A kiállító művészek: Batykó Róbert, Bánki Ákos, Csabai Renátó, Góré Szabina, Horváth Kinga, Lenkey Tóth Péter, Lukács Róbert, Miklós Gábor, Sütő Róbert, Szanyi Borbála.

A tárlat 2019. augusztus 25-ig megtekinthető a B44 Galériában.

átmenetek sajátos ritmusa. Ez nem is csoda: Mazsaroff maga is igazi mediterrán típus volt, ez volt az ő világa. Ez az új stílus mutatkozott be 1971-es budapesti kiállításán. Az addig háttérbe szorult művészre felfigyelt az országos művészeti kritika.

1981-ben Munkácsy-díjat, 1985-ben pedig Izsó Miklós-díjat kapott. Számos hazai országos kiállításon és sok külföldi csoportos kiállításon vett részt: az NDK-ban, Bulgáriában, Szovjetunióban, Lengyelországban, Csehszlovákiában és Jugoszláviában.

ЧАБА НЕМЕТ БЕ ОТЛИЧЕН С НАГРАДАТА PRO CULTURA MINORI- TATUM HUNGARIE

Държавният секретариат, отговарящ за връзките с църквата и етническите общности към Службата на министър-председателя, отличи Чабa Немет с наградата Pro Cultura Minoritatum Hungariae за дейността му като главен редактор на мишколцкото радио „Чилагпонт“. Наградата му бе връчена в Тържествената зала на Филмотечно кино „Урания“ от г-р Жолт Шемйен, заместник министър-председател, и от г-р Миклош Шолмес, държавен секретар, отговарящ за връзките с църквата и етническите общности към Службата на министър-председателя.

Чаба Габор Немет е главен редактор в радиото и автор на филми. От близо 30 години работи в областта на медиите. Неговите филми портрети и документални филми разкриват пред нас образа на хора и общности в специфично положение, от военослужещи на НАТО до хора, отведени на принудителен труд. През 2010 г. е завършен филмът му за едновременните българи градинари от Унгария, чиято втора част е посветена на унгарците, работещи в българското градинарство. В работата си като редактор и журналист той успява да обгърне ежедневието на българите в Унгария.

Освен че пресъздава миналото, той поставя голям акцент и върху събитията от настоящето. Редовно информира за събития с регионално и национално значение, и благодарение на световната информационна мрежа те могат да бъдат проследени и в множеството градове побратими на унгарски градове. През 2014 г. той стартира във фейсбук страницата

„Български вестн“, която към днешна дата е най-голямата страница, посветена на родната общност.

През 2017 г. е участник и кореспондент на организирания по повод Деня на българо-унгарското приятелство поклоннически път. Заснема документален филм за това пътуване, озаглавен „Денят на българо-унгарското приятелство“. В него за преживяванията и опита си освен участниците от Унгария говорят и сътрудниците, представляващи България.

Книгата му „Пазители на наследството“, посветена на 15-годишнината на Българското национално самоуправление на град Фелшьождола, бе представена в края на април 2019 г. Освен че показва постигнатото от самоуправлението, книгата е своеобразен образ и наследство на националната идентичност, на културните мостове и ценности, на съвременната история.

Поздравяваме Чабa Немет за наградата!

PRO CULTURA MINORI- TATUM HUNGARIE DÍJJAL TŰNTETTÉK KI NÉMETH CSABÁT

Pro Cultura Minoritatum Hungariae díjjal ismerte el Németh Csaba, a miskolci Csillagpont Rádió főszerkesztőjének munkásságát a Miniszterelnökség Egyházi és Nemzetiségi Kapcsolatokért Felelős Államtitkársága. A díjat dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes és dr. Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára adta át az Uránia Filmszínház Dísztermében.

Németh Csaba Gábor, rádiós főszerkesztő, filmkészítő. Közel harminc éve dolgozik a média területén. Portré- és dokumentumfilmjeiből különleges helyzetben levő emberek és közösségek képe tárul elének a NATO-katonáktól a málenkij robotra hurcolt emberekig. 2010-ben készült az egykori magyarországi bolgárkertészekről szóló filmje, amelynek második része a bolgárkertészetekben dolgozó magyarokról szól. Szerkesztőként, újságíróként végzett médiatevékenysége összefogja a hazai bolgárok hétköznapiját.

A múlt megidézése mellett a jelenkor eseményeire is nagy hangsúlyt fektet. A helyi és országos rendezvényekről rendszeresen beszámol, amely a világhátlónak köszönhetően már számos magyar város bulgáriai testvértelepülésén is látható. 2014-ben indította a Facebookon a Bolgár Hírek oldalt, amely mára a legna-

gyobb hazai közösséget tömörítő oldal.

2017-ben a bolgár-magyar barátság napja alkalmából rendezett zárandokút résztvevője és tudósítója. A zárandokútról dokumentumfilmet forgat „A bolgár-magyar barátság” napja címmel. Ebben a Magyarországról érkezett résztvevők mellett a Bulgáriát képviselő közreműködők is beszámolnak élményeikről, tapasztalataikról.

Felsőzsolca Város Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat 15. évfordulójára készült „Az örökség őrzői” című könyve, amelyet 2019. április végén mutattak be. A könyv az önkormányzat elért eredményei mellett a nemzeti identitás, a kulturális hidak és értékek, a jelenkori történelem egy pillanatfelvétele, öröksége.

Gratulálunk a díjhoz!

ГЕОРГИ МАРКОВ И „КРАСИВ РОМАН Е ЛЮБОВТА“

Български вестник интервюира бившия конституционен съдия, депутат на 44-ото Народно събрание от гражданската квота на ГЕРБ, Георги Марков, за когото се знае, че е голям приятел на Унгария. Малко хора знаят обаче за него, че е „и унгарски и градинарски зет“.

гарка, но същевременно съм и не само унгарски зет, а и градинарски зет, защото по бащина линия тя е чиста българка, гордееше се с това, че произхожда от славен рог в Унгария. Нейният дядо, Мирчо Леков от Драгово, пристига в Унгария с жена си и с малкия си син Андраш, Ангел. Отсяда в Естергом, правят голяма градина и по-късно се преместват при Токоди Увездяр – малко градче на 6 км от Естергом и на 42 от Будапеща, защото стъкларската фабрика открива един голям работнически стол и той започва да се зарежда със всякакви зеленчуци: картофи, зеле, домати, чушки и алабаш, според портчката на самия стол.

С жена ми се запознахме през 1971 година. Тя беше дошла да учи в България. Като малка е учила в българското училище, след това е завършила унгарска гимназия в Будапеща. Идва в София да следва по линия на Славянския комитет, беше младо хубаво момиче заедно с още едно също хубаво момиче, Боянка, двете бяха в една стая.

БВ Става дума за Боянка, съпругата на Димитър Танев?

ГМ Да. Аз учех право и работех в Института за чуждестранните студенти и по време на един концерт за чуждестранните студенти се запознахме и станахме неразделни. А през 1974 година дойдох да се представя на нейните родители, отидох тогава в Токоди Увездяр и тогава видях какво значи български градинар. Тъй като съм градско момче, роден съм в София, живея на пъла на пъла на столицата много малко познавах българското село, но го познавах понеже през тия години ходихме много на бригада, от една страна, а от друга страна, бях войник две години, първо в Плевен, после на гръцката граница и ми падна шапката като видях какво значи български градинар в Унгария, каква къща, каквато в никакво българско село не можеше да се види тогава, какви мебели австрийски, каква камина, каква тераса и разбира се каква градина. Тогава в България беше немислимо в 70-те години някой да има 10 декара земя, малко тракторче, малко камионче, с което караше словашки работници за по-евтино от Пилишчаба, хубав джип, електрически водни

пръскачки. Направи ми впечатление колко са трудолюбиви българските градинари, колко са патриотично настроени. Защото с Андраш, бащата на съпругата ми, с когото много се обичахме, всяка вечер след като приключеше работа и се изкъпеше, отивахме в ресторантчето. Той пиеше фръч, шприц, винаги неизменно три чаши по 200 грама, носеше със себе си един атлас на България да разказва за нея, а когато се върнем въщи и седнехме да хапнем, имаше една голяма кухня, един голям шпайз с едни бутове и ако му ударехме по още едно вино, почваше да пее „Красив роман е любовта“ и други стари български песни. Гордееше се, че е бил повикан за войник. Във втората фаза на войната е бил преводач и е направил снимка в черно-бяло на нашия цар Борис при посрещането му в Куманово, която снимка аз подарих на Симеон II, когато се запознахме. Първия път, мисля, че беше на 18 октомври през 1992 година в Будапеща, когато той беше дошъл на гости на нашата колония. Аз тогава бях лично поканен, за което благодаря на нашето българско общество в Унгария. Бях за втори път депутат на СДС и присъствах на цялата церемония. Късно през нощта в 11 часа царят ме покани в Хаят да се запознаем и да поговорим, тогава му подарих тая снимка. И се сприятелихме със Симеон и така стана, че с тая унгарска и градинарска връзка през 98-ма година направихме обръщение той да се завърне в България. Когато го попитах какво му е направило най-силно впечатление от Унгария, той отговори, че това е първата страна на която не познава езика. На Царя му е било срамно, въпреки че говореше много езици, но унгарски не говореше, докато баща му е говорил и на унгарски. Царят спомена, че татко му често пъти е идвал тук при Хорти и често пъти са си хапвали и пийвали, а на него му донесъл геврек и тогава научил гумата „переч“.

Много ми беше любимо лятно време да живея в Увездяр, тогава гледах на Унгария като на запад и когато се връщах в България, разказвах какво съм видял. Когато видях първия концерт на Омега в Киштадион падна ми шапката, да не говорим за концерта на Куин, все още със сълзи си примомням как Фреди пееше песента „Вирагом“,

вирагом“ и целият стадион пееше с него. След това почнаха да ми казват Жоро Унгарски, но аз предпочитах да ми казват Жоро Градинарски, тъй като съм зет на български градинар и то автентичен, който много обичаше България. За съжаление почина в навечерието на промяната, не можа да я дочака, докато бабата я дочака и дойде да ме види като депутат на десницата във Великото народно събрание. От тия години остана моята обич към Унгария и към всичко унгарско.

БВ Колко често идвахте в Унгария?

ГМ На мен тогава толкова много ми харесваше Унгария, че правехме едно малко море с жена ми и с детето, а в по-късните години бях адвокат и така имах повече време в съдебната ваканция. Предпочитах да идвам тук, защото имаше какво да се види. Тук играеха „Комките“, за което ние в България знаехме само песента „Мемори“ и не знаехме за мюзикъла, имаше всичко за хапване и за пийване. Спомням си, като се връщахме за България се чудех какво по-напред на нося, гали плочи на Омега, Локомотив и Неотон Фамилия, гали да нося джинси, лекарство Кавингтон, сапун Амо, защото тогава в България буквално нямаше нищо.

А в по-късните години, особено в последните, предимно съм тук всеки уикенд. Имам хубав апартамент, след като починаха родителите на жена ми прогадохме мястото и къщата. А през годините на демокрацията заобичах още повече Унгария, защото започнах да я опознавам. Днеска мога да впечатля, колкото и да не звучи скромно, всеки един унгарец с познанията си за репертоара на театър „Магач“ и на Оперетата. Няма нещо да не съм видял в „Магач“ и толкова ми харесва, че написах в българското списание „Театър“ цели три статии за унгарския театър. Лично се познавам с Андреа Мако, Шангор Шашвари, Еникьо Мури. Когато се запознах с фронтпевеца на група „Омега“, Янош Кобор ми разказа, че е имал много познати български градинари и много е бил впечатлен от техния труд и от тяхната честност.

Като член на Бюрото на Българския олимпийски комитет, дългогодишен председател на Управителния съвет

на футболния клуб „Левски“, по времето на Иван Славков бях и вицепрезидент на Футболения съюз, съм изключително запален по унгарския спорт. Няма да забравя, че през 2015 година се вдигнах и отидох чак в Дебрецен на новия плувен комплекс да се запозная с Катинка Хосу. Потърсих я в залата за тренировки и както беше мокра си направихме снимка и тогава аз ѝ казах – тя беше четвърта в Лондон – ти ще станеш олимпийска шампионка и тя стана. Тогава се запознах с Ласло Чех, с голямата каякарка Наташа Янич, която се ожени за българин. Днеска завиждам на унгарците, през изминалите 9 години направиха такава спортна инфраструктура, за която може да се завижда. Ходих на световното в Дуна Арена, бил съм на олимпиадата през 2012 година в Лондон и мога да кажа, че това е най-хубавият спортен комплекс в Европа, а може би в света, защото французи и японци идваха да го разглеждат с оглед за домакинство за олимпиадите.

Палатинус е любимото ми място, където лятно време първи плувам, всички ме познават, защото в 8 часа българинът е вече във водата, плувам докато не са дошли децата да крещят и да скачат. Удивително е, от самолет видях как изглежда стадион „Ференц Пушкаш“, че догодина тук ще има четири мача за европейско първенство. Унгария приготвя специален стадион за световното първенство по лека атлетика през 2023 година. Сега в Сегед се изгражда за световното през август месец по какъв най-добрият гребен канал въобще в Европа, да не говорим, че и досегашният съвсем не беше лош. Със стадионите, които се направиха за нула време за Ференцварош, Дебрецен, на Фехервар и т.н., и т.н. и за тези 22 града, в които страната изгради зимни дворци, се стигна дотам, че малка Унгария, която нито е северна, нито е австрийска, женският национален отбор по хокей остави зад гърба си Норвегия, Дания, Италия, Австрия и Словакия и влезе да играе догодина в световния елит заедно с Русия, Канада, Щатите, Чехия и Швеция. Това е уникално за една малка страна.

ИНТЕРВЮТО ВЗЕ ЙОРДАН ТЮТЮНКОВ

GEORGI MARKOV ÉS A „SZÉP REGÉNY A SZERELEM”

A Bolgár Hírek meginterjúvolta az egykori alkotmánybíró, a 44. bolgár országgyűlés képviselőjét, Georgi Markovot, aki a GERB párt polgári kvótája alapján szerzett mandátumot és akiről tudvalevő, hogy Magyarország nagy barátja. Kevesen tudják azonban róla, hogy ő magyar és kertész-vej egy személyben.

Bolgár Hírek *Markov úr, lenne kedves elmondani, hogy lett Önből magyar vej?*
Georgi Markov Jómagam egyszerre vagyok magyar és kertészvej, megboldogult feleségem, Lekova Mária révén, akit nagyon szerettem, és akit 21 éves koromban ismertem meg. Ő akkor 19 volt. 47 éven át voltunk együtt a 2018-ban bekövetkezett haláláig. Ő Magyarország egykori régi fővárosában, Esztergomban született. Anyanyelve magyar, édesanyja tiszta magyar volt, de ugyanakkor azért vagyok magyar és kertészvej, mert apai ágon tiszta bolgár volt. Büszke volt arra, hogy híres magyarországi bolgár családból származik. Az ő nagyapja, Mircso Lekov Draganovóból származott, feleségével és kisfiával, Andrással érkezett Magyarországra. Esztergomban telepedett le, ahol nagy kertészetet hoztak létre. Később az Esztergomtól 6, Budapesttől 42 km távolságra található Tokodi Üveggyár mellé költöztek, mivel az üveggyár nagy munkásétkezőt nyitott és apósom elkezdte ellátni azt különböző zöldségfélékkel: burgonyával, káposztával, paradicsommal, paprikával és karalábéval, amit az étkezde éppen rendelt.

Feleségemmel 1971-ben ismerkedtünk meg. Tanulni érkezett Bulgáriába. Kislányként a bolgár általános iskolába járt, majd magyar gimnáziumot végzett Budapesten. Szófiába a Szláv Bizottság vonalán kezdte meg egyetemi tanulmányait. Szép fiatal lány volt, egy másik szép lánnyal, Bojánkával érkeztek együtt, ketten egy szobában laktak.

BH *Bojánkáról, Tanev Dimiter feleségéről van szó, ugye?*

GM Igen. Jogot tanultam és a Külföldi Hallgatók Intézetében dolgoztam, egy a külföldi diákok számára rendezett

koncerten ismerkedtünk meg és lettünk elválaszthatatlanok. 1974-ben Magyarországra jöttem, hogy bemutakozzam a szüleinek, akkor mentem a tokodi üveggyárhoz és akkor láttam, mi az a bolgárkertészet. Mivel városi fiú voltam, Szófiában születtem, a főváros közepén laktam, keveset tudtam a bolgár faluról, de voltak tapasztalataim róla, mert ezekben az években brigádokkal sokat jártuk az országot és két évig katona voltam, először Plevénben, majd később a görög határon. Leesett az állam, amikor bolgárkertészetet láttam. Micsoda ház volt, hasonlót egyetlen bolgár faluban sem lehetett látni, micsoda osztrák bútorok, micsoda kandalló, micsoda terasz, és természetesen micsoda kertészet tárult elé. Akkoriban Bulgáriában, a 70-es években elképzelni sem lehetett, hogy valakinek 10 hold földje legyen, hozzá kistraktor, kisteherautó, amivel olcsóbb szlovák munkaerőt szállított Piliscsabáról, szép dzsip, elektromos vízsórók birtokában legyen. Lenyűgözött, hogy mennyire munkaszeretők és hazafiasak a bolgár kertészek. Feleségem apjával, Andrással nagyon szerettük egymást, és minden nap, a munka befejeztével elmentünk a helyi kiséterembe. Mindig háromszor két deci fröccsöt, spriccet ivott és mindig magával cipelte Bulgária atlaszát, hogy beszéljen róla. Miután hazatértünk, leültünk enni az asztalhoz. Nagy konyhájuk volt. Volt nagy spájz teli sonkákkal, és ha nyitottunk egy üveg bort, elkezdte énekelni a „Szép regény a szerelem” és más régi bolgár dalokat. Büszke volt rá, hogy sorkatonai szolgálatomat teljesítettem. Apósom a háború második szakaszában tolmácsként szolgált és egyszer egy fekete-fehér fényképet készített Borisz cárról, amint Kumanovóban fogadták. Ezt a fényképet II. Simeon cárnak ajándékoztam, amikor megismerkedtünk. Először, ha jól emlékszem, 1992-ben, október 18-án Budapesten, amikor kolóniánk vendége volt. Erre az eseményre személyesen meg voltam hívva, amiért hálás vagyok a magyarországi bolgár közösségnek. Akkor másodszor voltam az SZDSZ képviselője és jelen voltam az egész szertartáson. Késő éjjel, 11-kor a cár meghívott a Hyatt szállóba, hogy megismerkedjünk és beszélgessünk, akkor ajándékoztam neki a fényképet. Összebarátkoztunk Simeonnal és úgy alakult, hogy ezen magyar és kertész kapcsolatok felhasználásával

felhívást tettünk közzé, hogy térjen vissza Bulgáriába. Amikor megkérdeztem tőle, hogy Magyarország mivel hatott rá legjobban, azt válaszolta, hogy ez az első olyan ország, amelynek nem ismeri a nyelvét. Annak ellenére, hogy a Cár sok nyelven beszélt, szégyellte, hogy nem tud magyarul, miközben édesapja beszélte a magyar nyelvet. A Cár elmondta, hogy apja gyakran járt ide Horthyhoz, együtt ettek ittak és innen mindig perecet vitt neki haza. Akkor tanulta meg a perec szót.

Nagyon szerettem nyáron az üveggyárnál lakni. Nyugatként tekintettem Magyarországra, és amikor hazautaztam mindig elmeséltem, mit láttam. Amikor az Omega első koncertjét néztem a Kistadionban, teljesen el voltam bűvölve, nem beszélve a Queen koncertjéről. Még mindig könnyek törnek rám, amikor visszaemlékszem, ahogy Freddy énekelt a *Virágom*, *virágom* dalt és az egész stadion vele együtt énekelt. Utána kezdtek Magyar Zsoronak hívni, de én jobban szerettem, ha Kertész Zsoronak hívnak, mert egy autentikus bolgár kertész veje voltam, aki nagyon szerette Bulgáriát. Sajnos a rendszerváltás előestéjén hunyt el, nem tudta megvárni azt, de az anyósom megvárta és eljött meglátogatni engem, amikor az Alkotmányozó Nemzetgyűlés képviselője voltam. Ezekben az időkben alakult ki bennem a Magyarország iránti szeretetem és minden iránt, ami magyar.

BH *Milyen gyakran járt Magyarországra?*

GM Nekem akkoriban annyira tetszett Magyarország, hogy feleségemmel és gyerekünkkel csak rövid ideig üdültünk a tengerparton. Később, amikor már ügyvéd voltam, az igazságügyi szünet idején több idő állt rendelkezésemre. Szívesebben jöttem ide, mert itt volt mit látni. Itt játszották a *Macskák* musicalt, amiről semmit sem tudtunk. Bulgáriában csak a *Memory* dalt ismertük belőle és lehetett jókat enni-inni. Emlékszem, amikor hazautazni készültünk nem tudtam mit vigyek előbb, az Omega, a Lokomotiv GT vagy a Neoton Família lemezeit, vagy farmereket, Cavinton gyógyszert, Amo szappant, mert Bulgáriában akkoriban szó szerint semmit sem lehetett kapni.

Az utóbbi években, főleg mostanában, majdnem minden hétvégén itt vagyok. Szép lakásom van, miután feleségem szülei elhunytak, eladtuk a kertet és a házat. A demokrácia éveitől még

jobban megszerettem Magyarországot, mert elkezdtem megismerni. Bármennyire is szerénytelenül hangzik, minden egyes magyar embert meg tudok lepni az ismereteimmel a Madách vagy az Operettszínház repertoárjából. Nincs olyan darab, amit ne láttam volna a Madách Színházban. Annymira megtetszettek az előadások, hogy három cikket írtam róluk a bolgár Teatar folyóiratnak. Személyesen ismerem Makó Andreát, Sasvári Sándort, Muri Enikőt. Amikor megismerkedtem az Omega együttes frontemberével, Kóbor Jánossal, elmondta, hogy sok bolgár kertész ismerőse van, és mennyire lenyűgözte őt a szorgalmuk és a becsületességük. A Bolgár Olimpiai Bizottság elnökségi tagja vagyok, sokáig voltam a Levszki futballklub igazgatótanácsának elnöke, és Ivan Szlavkov elnöksége ideje alatt a Bolgár Labdarúgó Szövetség alelnöke voltam, ezért is nagy rajongója vagyok a magyar sportnak. Nem felejttem el, hogy 2015-ben fogtam magam és elutaztam Debrecen város új uszodakomplexumába, hogy megismerkedjek Hosszú Katinával. Az edzőteremben találtam rá, és úgy ahogy volt, vízesen közös fényképet készítettünk. Mondtam neki, hogy belőled olimpiai bajnok les, és lett is belőle. Akkor ismerkedtem meg Cseh Lászlóval, a híres kajakossal, Janics Natasával, aki egy bolgárhoz ment férjhez. Ma irigylem a magyarokat, amiért az elmúlt 9 évben irigylésre méltó sportinfrastruktúrát hoztak létre. Ellátogattam a világ bajnokságra a Duna Arénába, bár jártam 2012-ben Londonban az olimpián, de elmondhatom, hogy ez a sportkomplexum nemcsak Európában a legjobb, hanem az egész világon, ugyanis a franciák és a japánok is eljöttek meglátogatni a saját olimpiaszervezésük érdekében.

A Palatinus a kedvenc helyem, ahol nyáron elsőként úszok. Mindenki ismer, mert 8 órakor a bolgár már vízben van, és addig úszom, amíg nem jönnek a gyerekek hangoskodni, vagy vízbe ugrálni. Csodálatos látni a repülőgépből a Puskás Ferenc stadiont, ahol jövőre már négy EB mérkőzést rendeznek. Magyarország különleges stadiont épít a 2023. évi atlétikai világ bajnokságra. Szegeden, az idei augusztusi kajak-kenu világ bajnokságra épül Európa legjobb evezős pályája, pedig az eddigi sem volt rossz. Nulla idő alatt épültek fel a Ferencváros, Debrecen, Fehérvár stb. stadionjai, 22 városban épültek téli

csarnokok, és odáig jutottunk el, hogy a kis Magyarország női jégkorongcsapata maga mögé utasította Norvégiát, Dániát, Olaszországot, Ausztriát és Szlovákiát. Jövőre pedig a világ elitjeivel lép pályára Oroszországgal, Kanadával, az Egyesült

Államokkal, Csehországgal és Svédországgal együtt. Ez egyedülálló egy kis ország számára.

AZ INTERJÚT KÉSZÍTETTE: JORDAN TŰTŰNKOV

105 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА СВЕТОВНО-ИЗВЕСТНИЯТ ОПЕРЕН ПЕВЕЦ БОРИС ХРИСТОВ

На 18ти Май, преди 105 години е роден великият българин и гениален оперен артист Борис Христов! Един от най-великите оперни изпълнители на XX век!

Критиката пише: „Неговият глас се отличава с грамадна сила, поражавя с богатството на нюансите – от гръмоподобните, гневни избухвания до нежното пианисимо.“

Журналистът Паоло Изота озаглавява статията си за него „Тържествен и трагичен Христов“:

„Без съмнение Борис Христов е един от най-големите гласове на века. Повече от 30 години той бе несравнимият крал на италианската и на много международни оперни сцени със своя величествен, благороден, безкрайно изразителен кадифен глас. Добри басы е имало и ще има, но личности, така могъщи и така въздействащи като Борис Христов скоро няма да се явят. Завършил правни науки, той е един от малкото интелигентни, високообразовани певци сред елита на оперния свят. Природата е била много щедра, когато го е създала – с прекрасна фигура и впечат-

ляващо изразително лице – качества, с които малко оперни певци могат да се похвалят.“

Роден в Пловдив, завършил право, забелязан от цар Борис III, докато пее в прочутия хор „Гусла“ и получил от него и българското правителство стипендия заминава да учи оперно пеене в Милано, след това в Рим. По-късно завършва майсторски клас в Залцбург, за да покори най-големите световни оперни сцени.

Професионалният му дебют е ролята на Пимен от операта „Борис Годунов“ на Мусоргски, която пее едновременно в Рим и в Миланската скала. „Ла скала“ му дава право за избор на роля, с която да участва като постоянен неин солист.

Пее в Борис Годунов на сцената на „Ковънт Гардън“ в продължение на 16 години. Счита се, че е най-добрият изпълнител на ролята на Борис след Фьодор Шаляпин. Гастролира многократно на сцената на Чикагската опера, във венецианската опера Ла Фениче, в операта на Рим, а така също и в оперните театри на Неапол, Барселона, Лисабон, в операта на Сан Франциско.

Църковните песнопения, които Борис Христов записва, са единствени по рода си като певческо майсторство. Една от най-забележителните е „Литургия Доместика“. Каноните на православната църква не позволяват в храмовете да звучат музикални инструменти. Специално за тези записи обаче патриархът дава разрешение и благословия.

„Луд съм по църковните песни! Върховно удоволствие беше за мен записът на „На многая лета“ в храма „Св. Александър Невски“, където самия завършек поверих на гордото ехо на камбаните.“

Парадоксално е обаче, че получава високи държавни награди, но никога не е допуснат да пее на българска сцена.

Като истински и достоен българин обаче гарява дома си в Рим на България. Превръща го в „Българска академия за изкуство и култура – Борис Христов“, където сам обучава млади български таланти. Дарява и дома си в София, който става „Музикален център – Борис Христов“ за подготовка на млади гарования.

Последният концерт, който изнася знаменитият бас е на 22 юни 1986 г. В Българската академия в Рим, където издъхва три месеца по-късно, на 28 юни 1993 г.

Последното му желание е тялото му да бъде положено на българска земя. Поклонението се състои в катедралата „Св. Александър Невски“ пог звуците на „Лакримоза“ от Реквиема на Верди, където басовата партия е в изпълнение на самия Борис Христов.

На софийските гробища, преди да бъде положен в земята звучи любимата му песен „Черней гoro, черней сестро“. Изпълняват я 300 певци от хорове „Гусла“ и „Кавал“. Гусла, от който започва приказката наречена Борис Христов.

Воден от голямата си любов към България световноизвестният певец изпълнява и бащината заръка: „Където и да съм, пред мене е винаги България – малка, но незаменима. Пък и нали, като тръзвах за чужбина, таме ми постави възможно най-трудната „задача“: „Сине, пази честно българското си име!“

105 ÉVE SZÜLETETT A VILÁGHÍRŰ OPERAÉNEKES, BORISZ HRISZTOV

105 évvel ezelőtt, május 18-án született a nagy bolgár hazafi és zseniális operaénekes, Borisz Hrisztov, a 20. sz. legnagyobb operaelőadójának egyike.

A kritika így írt róla: „*Hangja elsőprő erejével emelkedik ki, árnyalatgazdagsága pedig megdöbbenítő – a mennydörgésszerű, haragos kitörésektől a gyengéd pianissimóig.*”

Paolo Isotta újságíró „Az ünnepélyes és tragikus Hrisztov” címmel írt róla cikket: „*Borisz Hrisztov minden kétséget kizáróan az évszázad legnagyobb hangjainak egyike. Fenséges, nemes, végtelenül kifejező, bársonyos hangjával több mint 30 éve utolérhetetlen királya az olasz és számos nemzetközi operaszínpadnak. Jó basszusok mindig is voltak és lesznek, de olyan erőteljes és nagyhatású személyiségek, mint Borisz Hrisztov, nem jelentkeznek majd egyhamar. A jogot végzett Hrisztov egyike a kevés intelligens, magasan képzett énekesnek, akikkel az operavilág elit-*

„В моята дългогодишна артистична дейност гържа специално да подчертая, че всичко, което съм правил, правя и ще бъде направено от мен, е предназначено за България. Това е била винаги моята основна мисъл, която остава като моя мечта. Винаги съм водел към достойни хоризонти името на България и съм щастлив, че успявам, колкото мога, да допринеса за издигане на нейното име.“

– Борис Христов

„Sokéves művészi tevékenységemről szólva fontosnak tartom külön hangsúlyozni, hogy minden, amit tettem, teszek és a jövőben tenni fogok, Bulgáriáért van. Mindig is ez volt az alapeszmém, mely álmoként lebeg a szemem előtt. Mindig méltó távlatok felé vezettem Bulgária nevét, és boldog vagyok, hogy amennyire tudok, hozzájárulhatok e név felemeléséhez.”
– Borisz Hrisztov

jében találkozhatunk. A természet nagylelkű hangulatában alkotta meg – remek alakja és lenyűgözően kifejező arca van – e tulajdonságokkal kevés operaénekes dicsekedhet.”

A Plovdivban született, jogot végzett Hrisztovot III. Borisz cár fedezte fel, amikor a híres Guszla kórusban énekelt. A cártól és a bolgár kormánytól kapott ösztöndíj segítségével Milánóban, majd Rómában tanult operaénekesnek. Később Salzburgban végzett mesterkurzust, hogy aztán meghódítsa a világ legnagyobb operaszínpadait.

Pimen szerepében debütált Muszorgszkij *Borisz Godunov* című operájában, melyet egyszerre énekelt Rómában és a milánói Scalában. A „La Scala” jogot biztosított neki, hogy megválassza a szerepet, melyet állandó szólistájaként énekel.

16 évig énekelt a *Borisz Godunovban* a Covent Garden színpadán. Fjodor Saljapin után őt tartják Borisz szerepe legjobb alakítójának. Számos alkalommal vendégszerepelt a Chicagói Operában, a velencei La Fenicében, a római operában, valamint Nápoly, Barcelona, Lisszabon és San Francisco operaházaiban.

Az egyházi énekek, melyek Borisz Hrisztov előadásában kerültek rögzítésre, a maguk nemében egyedi énekművészeti teljesítménynek számítanak. Közülük az egyik legjelentősebb a *Liturgia Domestica*.

Az ortodox egyház kánonjai nem engedélyezik, hogy a templomokban hangszerjáték hallatsszon. Külön e felvételekre azonban a pátriárka engedélyét és áldását adta.

„*Élek-halok az egyházi énekekért! Végtelen gyönyörűséget jelentett számomra a „Na mnogaja leta” felvétele a Szent Alekszandr*

Nyevszkij székesegyházban, ahol a lezárást a harangok büszke visszhangjára bíztam.”

Paradox módon, bár magas állami kitüntetésekben részesült, sohasem engedték, hogy bolgár színpadon énekeljen.

Ő azonban, mint igazi, büszke bolgár, Bulgáriának adományozta római házát, átalakítva azt a „Borisz Hrisztov Bolgár Művészeti és Kulturális Akadémiává”, ahol maga foglalkozott fiatal bolgár tehetségekkel. Odaadományozta szófiai otthonát is, melyből a szintén fiatal tehetségek felkészítését szolgáló „Borisz Hrisztov Zenei Központ” került kialakításra.

A híres basszus 1986. június 22-én adta utolsó koncertjét a Római Bolgár Akadémián. Rómában hunyt el 1993. június 28-án.

Utolsó kívánsága az volt, hogy bolgár földbe helyezték örök nyugalomra. A Szent Alekszandr Nyevszkij székesegyházban helyezték ravatalra, miközben Verdi Requiemjéből való *Lacrimosa* hangjai szóltak, melyben a basszust maga Borisz Hrisztov énekelte.

A szófiai temetőben, mielőtt a sírba helyezték volna, a Guszla és a Kaval kórusok 300 énekesének előadásában felcsendült kedvenc dala, a „Csernej goro, csernej szesztro”. Borisz Hrisztov mesés története így a Guszlával kezdődött és ért véget.

Bulgária iránti forró szeretetétől vezetve a világhírű énekes teljesítette, amit édesapja meghagyott neki: „Akárhol vagyok is, mindig Bulgária lebeg előttem – kicsi, de pótolhatatlan. Meg aztán, amikor külföldre készültem, apa a lehető legnehezebb „feladatot” szabta nekem: „*Fiam, őrizd meg bolgár neved tisztességét!*”

BULFEST 2019

2019. július 06-án (szombat) 19.00 órától

Hegykő, Szabadtéri színpad

BULGÁRIA FESZTIVÁL

BOLGÁR NÉPTÁNC ÉS NÉPZENEI EST

A MŰSORBAN:

**A JANTRA ÉS A ROSZICA
NÉPTÁNCÉGYÜTTES**

**BÁSITS BRANKA
ÉS A
RILA ZENEKAR**

Támogatók:

Szervezők:
Bolgár Ifjúsági Egyesület
Soproni Bolgár Önkormányzat

Bolgár Országos
Önkormányzat

Belépő: 800 Ft

ВАЖНО!

FELHÍVÁS!

Всеки, който би желал да се осведоми навреме за събитията на Болгарското републиканско самоуправление, Дружеството на българите в Унгария и Болгарската православна община, да изпрати своя имейл на адреса на Болгарското републиканско самоуправление bolgonk@bul.hu. По електронната поща ще Ви информираме за актуалните събития.

Очакваме Вашите имейли!

Kérünk mindenkit, aki szeretne a Bolgár Országos Önkormányzat, a Magyarországi Bolgárok Egyesülete és a Magyarországi Bolgár Ortodox Egyház minden eseményéről értesülni, küldje el e-mail címét a Bolgár Országos Önkormányzatnak a bolgonk@bul.hu e-mail címre. A levelezőlistán mindenkit értesítünk a legfrissebb eseményekről.

Várjuk az e-mail címeiket!

Дружество на българите в Унгария

Magyarországi Bolgárok Egyesülete

1097 Bp., Vágóhid u. 62. · tel.: +36 (1) 216-6560

<http://www.bolgaregyesulet.hu/>

Болгарско републиканско самоуправление

Bolgár Országos Önkormányzat

1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4210

Столично българско самоуправление

Fővárosi Bolgár Önkormányzat

1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4211

Болгарски културен институт

Bolgár Kulturális Intézet

1061 Budapest, Andrásy út 14. · tel.: +36 (1) 269-4246

Посолство на Република България в Унгария

Bolgár Köztársaság Nagykövetsége

1062 Bp., Andrásy út 115.

tel.: +36 (1) 322-0836, +36 (1) 322-0824

Актувен наблюдател

Bolgár Nemzetiségi Szószóló

1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19 · tel.: +36 (1) 441-5435

Болгарска православна църква

Св. св. Кирил и Методий

Szent Cirill és Szent Metód Bolgár

Pravoszláv Templom

1097 Budapest, Vágóhid u. 15. · tel.: +36 (30) 496-4997

Архимандрит Атанасий

Atanaszj archimandrita

tel.: +36 (20) 291-5825

Болгарско училище за роден език

Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola

1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4210

Болгарска гвезична малцинствена

гемска градина

Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda

1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (20) 250-7339

Болгарски културен, документационен

и информационен център

Bolgár Kulturális, Dokumentációs

és Információs Központ

1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4211

Издание на **БЪЛГАРСКОТО РЕПУБЛИКАНСКО
САМОУПРАВЛЕНИЕ**

РЕДАКЦИЯ

Виолет Доци (главен редактор),

Кирил Наг, Йордан Тютюнкoв

— 1062 Буганеша, ул. Байза 44., 06 (1) 216 4210

ОТГОВОРЕН ИЗДАТЕЛ г-р Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Канцеларията на министър-председателя, Столичното българско самоуправление и на Болгарските самоуправлени-ния в I., VI., VIII., XIII., XVI. район на Буганеша, Уйпеш, Терезварош, и в Печ, Сегед, Халастелек, Дунахараста, Дунакеси, Дебрецен и Сигет-сентмиклош.

A **BOLGÁR ORSZÁGOS ÖNKORMÁNYZAT** kiadványa

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

Dóczy Violetta (főszerkesztő), Nagy Kiril, Tütütkov Jordan

— 1062 Budapest, Bajza u. 44., 06 (1) 216 4210

FELELŐS KIADÓ dr. Muszev Dancso

Megjelenik a Miniszterelnökség, a Fővárosi Bolgár Önkormányzat és az I., VIII., XIII., XVI. kerületi, az Újpesti, a Terézvárosi, valamint a Pécsi, a Szegedi, a Halásztelki, a Dunaharaszti, a Dunakeszi, a Debreceni és a Szigetszentmiklósi Bolgár Önkormányzat támogatásával.

ISSN 14163098

NYOMDAI KIVITELEZÉSÉRT FELELŐS

FesztNet Kft.

DESIGN ÉS NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS

Ruszev Dimitar

A kulturális rendezvényeink és táboraink támogatója:

Изследователски институт

на българите в Унгария

Bolgár Kutatóintézet

1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4211

Унгаро-Болгарска Стопанска Камара

Magyar-Bolgár Gazdasági Kamara

1092 Bp., Ráday u. 33/a. · +36(30)655-9589

www.hbcc.eu

Ресторант Царевец

Carevec Étterem

1097 Budapest, Vágóhid u. 62. · tel.: +36 (20) 417-8576

Хотел Пула · Hotel Rila

1097 Budapest, Vágóhid u. 62. · tel.: +36 (1) 32-32-991

